

og Byerne finder, at de bliver meget uretfærdigt behandlet; hvis Forholdet fremtidig bliver dette, at de skal deltage i Udgifterne ved Landvejenes Vedligeholdelse, saaledes som de har maattet under det preussiske Styre.

Forholdet er jo det, at ved Indførelsen i Sønderjylland af de sociale Love har man ikke lagt Udgifterne over paa Amterne som Fællesudgifter, men man har fordelt Udgifterne paa Kommunerne: Landkommunerne, Købstadkommunerne og Flækkerne, ganske paa samme Maade, som man gør i i hele det øvrige Land. Herimod er der ikke blevet protesteret fra sønderjydske Købstæders Side; det har de fundet var fuldt ud rimeligt, idet de kun har ønsket at faa de samme Forhold, som man har i den øvrige Del af Landet. Men faktisk er det, at den sociale Lovgivning og Arbejdsløshedsloven paalægger Byerne langt større Udgifter, end den paalægger Landkommunerne. Der er imidlertid ogsaa et andet Forhold, hvor man har søgt at skille Byerne fra Landkommunerne ved at give Byerne en anden Stilling end den, Landkommunerne har faaet. Jeg sigter her til den Lov, som blev vedtaget i Fjor, om Fordelingen af Udgifterne til Lønninger til Politiet. Man lagde ikke disse Udgifter over paa Amtskommunerne, men man fordelte dem i et tilsvarende Forhold som lignende Udgifter i den øvrige Del af Landet, saaledes at Købstæderne skal betale 3 Kr. pr. Indbygger, Flækkerne 1 Kr. 25 Ø. og Landkommunerne 1 Kr. 03 Ø. pr. Indbygger. Det blev der, saa vidt mig bekendt, heller ikke fra Købstædernes Side protesteret imod.

Men nu kommer man altsaa til andre Spørgsmaal, bl. a. med Hensyn til Vejlovgivningen, hvor de under Amtet hørende Landkommuner har en særlig Fordel ved at bevare den nuværende Ordning, og saa siger man: Her vil vi ikke have dansk Lovgivning indført. Jeg skal blot anføre et lille Eksempel. Befolkningen i Haderslev By udgør 24—25 pCt. af den samlede Befolkning i Amtet; men Byen maa betale ca. 33 pCt. af Amtets Udgifter. Haderslev Amts Udgifter til Vejvæsenet er for det kommende Aar anslaaet til 240 000 Kr. Naar man nu bevarer det fra den preussiske Tid bestaaende Fællesskab, skal Haderslev By altsaa betale 80 000 Kr. For at drage en Sammenligning med en dansk By skal jeg blot nævne, at de danske Købstæder betaler til Vejvæsenet i Forhold til det Hartkorn, de har, i Henhold til Loven af 1867, hvor det bestemtes, at Amterne skulde overtage Landvejene. Kolding be-

taler for sit Vedkommende 28 Kr. 75 Ø. pr. Td. Hartkorn af 131 Tdr. 4 Skpr.; det bliver 3 800 Kr. Vejle Amts Vejudgifter for 1920 var 525 000 Kr., altsaa over 1/2 Mill. Kr. Dertil har Kolding altsaa for sit Vedkommende betalt 3 800 Kr. Dette Eksempel viser tydeligt, hvor urimelig stor den Andel er, som de sønderjydske Købstæder efter det forelagte Lovforslag om Indførelse af dansk Vejlovgivning kommer til at betale til Amtets fælles Vejudgifter. Man finder det fra Byernes Side uretfærdigt at indføre dansk Lovgivning, hvor denne er særlig fordelagtig for Landkommunerne i Forhold til Byerne, men derimod delvis at beholde den bestaaende, preussiske Lovgivning, hvor Indførelsen af den danske Lovgivning vil fratage Landkommunerne Fordele, de har overfor Byerne.

Det kan vistnok betragtes som afgjort, at det ikke er muligt at opnaa en Overenskomst om Adskillelse mellem Købstæderne og Amterne. Thi nu har Købstadkommunerne faaet Byrderne ved de forskellige Love, jeg har nævnt, og nu staa Amterne med Fordelene ved at kunne bevare den Samhørighed mellem Amt, Købstæder og Landkommuner, som er gældende i Henhold til preussisk Lovgivning. Da Adskillelsen ikke kan ske ved mindelig Overenskomst, maa Lovgivningsmagten afgøre Forholdet, saaledes at Sønderjylland ogsaa paa dette Omraade faar den samme Lovgivning som det øvrige Land.

Jeg vil senere foreslaa, at det foreliggende Lovforslag henvises til det samme Udvalg, som har Lovforslaget om Indførelse i Sønderjylland af dansk Vejlovgivning til Behandling, idet jeg finder, at disse Spørgsmaal hører saa nøje sammen, at det vil være naturligt, at det bliver det samme Udvalg, som kommer til at behandle begge Lovforslag. Jeg vil haabe, det maa lykkes at faa Lovforslaget ændret saaledes, at Adskillelsen mellem By og Amt kan ske fra det nye Finansaars Begyndelse. Der vil for Byernes og Amternes Vedkommende kunne nedsettes Fællesudvalg til at ordne det fremtidige Fællesskab vedrørende enkelte Forhold.

Der er naturligvis forskellige Ting, med Hensyn til hvilket Fællesskabet maa bestaa, idet der med Hensyn til lignende Forhold er frit Fællesskab i de øvrige danske Landsdele. Der er f. Eks. saadant noget som Amts-Banerne. Jeg ved ikke, i hvilket Forhold Amterne og Købstæderne her skal bære Byrderne, men derom maatte man kunne naa til en Overenskomst, naar det først var vedtaget ved Lov, at Adskillelsen